

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 115/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vaškom, Podjavorinskej 3, Prievidza, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12 Sd 287/2012-38 zo 4. júla 2013 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 So 50/2013 zo 14. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vaškom, Podjavorinskej 3,

Prievidza, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 12 Sd 287/2012-38 zo 4. júla 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 So 50/2013 zo 14. októbra 2014 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Dlhodobo som trpela rôznymi zdravotnými problémami, predovšetkým ma trápili problémy s chrbticou, na následky ktorých som sa dňa 7. septembra 2011 podrobila operácii krčnej chrbtice.

Ani po operácii a následnej rehabilitácii sa môj zdravotný stav nezlepšoval, nepomáhali návštevy u neurológa ani navrhované spôsoby liečenia a cvičenia, neustále bolesti a všetky moje zdravotné problémy spôsobili to, že som začala cítiť príznaky psychického ochorenia, začalo som sa liečiť u psychiatra a nebola som schopná fakticky nič robiť a podstatným spôsobom bola obmedzená moja schopnosť vykonávať akúkoľvek sústavnú prácu a tak sa zapojiť do pracovného procesu, preto som žiadosťou zo dňa 13. 08. 2012 požiadala o priznanie invalidného dôchodku.

Sociálna poisťovňa rozhodnutím č. 735 128 8109 0 zo dňa 30. 08. 2012... moju žiadosť zamietla s odôvodnením, že nemám pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a mieru poklesu ustálila na 35 %, čo je konštatované v odbornom posudku o invalidite, ktorý je prílohou rozhodnutia.

Konštatujem, že v odbornom posudku o invalidite sama odporkyňa zistila, že trpím šestnástimi ochoreniami, ktoré nesporne a jednoznačne podstatným spôsobom znižujú a obmedzujú moju schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, napriek tomu mi odporkyňa nezvýšila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z., hoci tak nesporne urobiť mala, mala skonštatovať mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť minimálne v rozsahu 45 % a priznať mi invalidný dôchodok.

S týmto rozhodnutím som nesúhlasila, preto som podala dňa 18. 09. 2012 návrh na jeho preskúmanie..., v ktorom som poukázala konkrétne na nesprávne hodnotenie môjho zdravotného stavu posudkovými lekármi a namietala som zaujatosť posudkových lekárov aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktorá je samostatným dôvodom na jeho zrušenie a v tomto smere som poukázala na ustálenú prax Najvyššieho súdu SR.

V súdnom spore som bola opäť posudzovaná posudkovým lekárom, avšak len celkom formálne, bez akéhokoľvek záujmu o objektívne posúdenie môjho zdravotného stavu, moje námietky smerujúce k nesprávnym hodnoteniam môjho zdravotného stavu neboli žiadnym spôsobom vyvrátené, napriek tomu Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 4. júla 2013 sp. zn. 12 Sd/287/2012-38... napadnuté rozhodnutie sociálnej poisťovne potvrdil ako vecne správne.

Proti rozsudku som dňa 08. 08. 2013 podala odvolanie..., v ktorom som opäť namietala nesprávnosť hodnotenia posudkových lekárov, namietala som ich zaujatosť, ktorá je v mojom prípade tak v množstve iných prípadov evidentná, namietala som nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, napriek tomu bol prvostupňový rozsudok potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. októbra 2014 sp. zn. 1 So/50/2013...

Odvolací súd v rozsudku fakticky skutkový stav nezhodnotil objektívne a len sa opiera o závery posudkových lekárov, pričom aj tento rozsudok je nepreskúmateľný, lebo pri takých závažných ochoreniach, ktorými dlhodobo trpím, hodnotiť môj zdravotný stav zadokumentovaný množstvom lekárskeho správ odborných lekárov, tak, že súd odkazuje na závery posudkových lekárov je v rozpore nielen so zákonom ale aj s Ústavou SR a právom každého občana na spravodlivý proces.

Ako dôkazy... pripájam lekárske správy za roky 2012 až 2014, z ktorých jednoznačne a nesporne vyplýva, že môj zdravotný stav je veľmi zlý, nie som schopná vykonávať akúkoľvek sústavnú prácu a napriek tomu mi príslušné orgány nepriznali invalidný dôchodok a súdy rozhodli v môj neprospech nespravodlivými a nezákonnými rozhodnutiami.

K tomuto podotýkam, že o svojom zlom a neustále sa zhoršujúcom zdravotnom stave som priebežne informovala Krajský súd v Trenčíne i Najvyšší súd SR v Bratislave... listy za roky 2013 a 2014, v ktorých som poukazovala na konkrétne rozhodnutia Najvyššieho

súdu SR týkajúce sa mojej problematiky, poukázala som na absolútnu zaujatosť posudkových lekárov a to na konkrétnych prípadoch [REDACTED] a [REDACTED] a pripájala som aj nové lekárske správy.“

Sťažovateľka ďalej uvádza:

«Podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy majú občania právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

Ústava mi teda zaručuje primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu, ktoré v mojom prípade predstavuje invalidný dôchodok, keď nie som schopná výkonu akejkoľvek sústavnej práce po nevyhnutných dvoch operáciách chrbtice a súvisiacom psychickom ochorení, takže som zostala bez akýchkoľvek prostriedkov na obživu a túto mi musí zabezpečovať môj manžel, hoci je nesporné, že som invalidná a mám nárok na invalidný dôchodok. ...

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. ...

Postupom súdu bolo teda porušené aj moje ústavné právo, aby súd zabezpečil ochranu mojich práv, avšak rozhodnutie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom mi spravodlivú ochranu mojich práv neposkytlo.

Podľa môjho názoru prvostupňový i odvolací súd rozhodol o mojom nároku nesprávne, vychádzajúc z názoru, že posudkoví lekári majú zhodné závery a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvody pochybovať.

S týmto názorom sa však stotožniť nemožno, sudcom je veľmi dobre známa nízka úroveň odbornosti posudkových lekárov a jednoznačne ich zaujaté rozhodovanie v prospech svojho zamestnávateľa, ktorým je Sociálna poisťovňa Bratislava, pričom táto je v konaniach o preskúmanie rozhodnutí o invalidnom dôchodku odporcom.

Je nesporné, že ak odporcovi podriadení rozhodujú o nárokoch uplatňovaných proti odporcovi, ide o stav neobvyklý i keď uznávam, že zákonný, avšak ako som už uviedla o nezaujatosti posudkových lekárov treba mať dôvodné pochybnosti a ich závery treba

dôsledne hodnotiť, čo v mojej veci súdy neurobili, hoci skutkový stav a oprávnenosť môjho nároku na invalidný dôchodok sú absolútne nesporné.

Na zadokumentovanie „odbornosti“ posudkových lekárov môžem poukázať na desiatky prípadov a súdom musia byť známe stovky prípadov, keď posudkoví lekári tvrdili absolútne nezmysly, ich závery vôbec nezodpovedali zdravotnému stavu navrhovateľov a rozhodnutia sociálnej poisťovne boli následne a to aj opakovane rušené a veci im boli vračané na ďalšie konanie. ...

Ako som už uviedla, existujú stovky, ba v rámci Slovenskej republiky tisíce prípadov, kedy posudkoví lekári sociálnej poisťovne zaujato a zrejme úmyselne nesprávne hodnotia zdravotný stav žiadateľov o invalidné dôchodky, preto treba v každom prípade dôsledne skúmať dôkazy a závery posudkových lekárov, ktorí možno až v polovine prípadov pri vydávaní posudkov o invalidite postupujú neodborne a zaujato. Čo z vyššie uvedených dvoch prípadov i z môjho prípadu nesporne vyplýva, ja som zaujatosť a nesprávnosť postupu posudkových lekárov nesporne namietala, poukazovala som na rozpory v ich hodnotení môjho zdravotného stavu, avšak prvostupňový i odvolací súd bezdôvodne a nezákonne potvrdili správnosť záverov posudkových lekárov, čím hrubým spôsobom porušili nielen zákon, ale porušili aj moje práva zaručené Ústavou SR.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Právo [REDAKOVANÉ] na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé rozhodnutie veci podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní o priznanie invalidného dôchodku porušené bolo a to rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4. júla 2013 sp. zn. 12 Sd/287/2012-38 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR v Bratislave zo dňa 14. októbra 2014 sp. zn. 1 So/50/2013.

2. Rozsudky Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4. júla 2013 sp. zn. 12 Sd/287/2012-38 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR v Bratislave zo dňa 14. októbra 2014 sp. zn. 1 So/50/2013 sa zrušujú a súdom sa ukladá povinnosť vo veci ďalej konať a urýchlene rozhodnúť.

3. Krajský súd v Trenčíne a Najvyšší súd SR v Bratislave sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne [REDAKOVANÉ] z titulu primeraného finančného zadostučinenia sumu 10 000,00 EUR... a nahradiť jej trovy právneho zastúpenia v sume 697,70 EUR... k rukám advokáta JUDr. Jána Vašku... do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi

napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu, ktorým bolo na základe opravného prostriedku sťažovateľky potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne – ústredia Bratislava (ďalej len „Sociálna poisťovňa“) o zamietnutí žiadosti sťažovateľky na priznanie invalidného dôchodku, a rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bol na odvolanie sťažovateľky potvrdený rozsudok krajského súdu.

Sťažovateľka v podstatnej časti svojej argumentácie namieta nesprávne závery krajského súdu i najvyššieho súdu, ktoré odobrili závery v rozhodnutí Sociálnej poisťovne o zamietnutí jej žiadosti na priznanie invalidného dôchodku, teda odobrili závery o tom, že jej zdravotný stav nezakladá takú mieru poklesu vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá by zakladala nárok na invalidný dôchodok. Sťažovateľka uviedla, že v odvolaní podanom proti rozsudku krajského súdu *„namietala nesprávnosť hodnotenia posudkových lekárov, namietala som ich zaujatosť, ktorá je... evidentná, namietala... nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, napriek tomu bol prvostupňový rozsudok potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu SR... Odvolací súd v rozsudku fakticky skutkový stav nezhodnotil objektívne a len sa opiera o závery posudkových lekárov, pričom aj tento rozsudok je nepreskúmateľný, lebo pri takých závažných ochoreniach, ktorými dlhodobo trpím, hodnotiť*

môj zdravotný stav zadokumentovaný množstvom lekárskejších správ odborných lekárov, tak, že súd odkazuje na závery posudkových lekárov je v rozpore nielen so zákonom ale aj s Ústavou SR a právom každého občana na spravodlivý proces.“.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Ústavný súd preto vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej základných práv rozsudkom krajského súdu konštatuje, že proti tomuto prvostupňovému rozsudku bol prípustný a sťažovateľkou aj využitý riadny opravný prostriedok, na základe ktorého bol tento rozsudok preskúmaný príslušným odvolacím súdom v inštančnom postupe všeobecných súdov, t. j. najvyšším súdom.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu nie je daná jeho právomoc na prerokovanie veci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by

mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účel posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietaný rozsudok najvyššieho súdu.

Po preskúmaní rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok najvyššieho súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený. Najvyšší súd sa dostatočne vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky a náležite odôvodnil svoje závery, keď uviedol:

«Krajský súd rozsudkom zo 4. júla 2013, č. k. 12Sd/287/2012-38 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. 735 128 8109 0 zo dňa 30. augusta 2012, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že nie je invalidná, lebo podľa posudku posudkového lekára príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne nemá viac ako 40 %-nú, ale iba 35 %-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že podľa posudkov posudkových lekárov pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne, sa za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky považuje Dorzalgia C riešená operačne - cervikobrachiálny syndróm, ktoré postihnutie je zaradené v kapitole XV, odd. E, položke 4, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Stav navrhovateľky, ktorá pre ľahkú herniu platničky C6 absolvovala pre neúspech konzervatívnej liečby v septembri 2011 operáciu, bol doliečovaný ambulantne, pričom už v novembri pri rehabilitačnom vyšetrení bola dynamika krčnej chrbtice obmedzená len minimálne. Pokiaľ ide o základné ochorenie navrhovateľky, k tomu

pripomienky zo strany navrhovateľky a jej právneho zástupcu neboli, s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť súhlasili.

Nesúhlas sa však týkal tej skutočnosti, že u navrhovateľky nebol hodnotený aj pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 % pre iné ochorenie podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z., keďže táto je v trvalej starostlivosti psychiatra, pričom jej pracovný potenciál je z tohto hľadiska limitovaný. V dôsledku doloženia nových lekárskeho vyšetrenia neurológom zo dňa 23. októbra 2012, 18. marca 2013, lekárskeho vyšetrenia neurológom zo dňa 1. januára 2013 a ďalších lekárskeho vyšetrenia, zdravotný stav navrhovateľky bol posúdený na dožiadanie krajského súdu opätovne dňa 23. mája 2013. Posudkový lekár ústredia po preštudovaní doplnenej zdravotnej dokumentácie v posudku uviedol, že k zmene rozhodujúceho zdravotného postihnutia - stavu po operácii chrbtice, nedošlo. Všetky sprievodné vyšetrené neurologické veličiny sú v norme, pričom zodpovedajúcim posúdením je dolná hranica zákonom stanoveného rozmedzia. V iných ochoreniach došlo podľa neho k evidentnému zlepšeniu neurotického ochorenia - anxiózne depresívnej poruchy i agorafóbie a ani gastroenterologické vyšetrenie závažné zmeny na tráviacom aparáte nedokázalo, preto navýšenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia za odôvodnené nepovažoval.

Krajský súd vyššie uvedené skutočnosti a príslušné zákonné ustanovenia zhodnotil, pričom dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je vecne správne a zákonné a preto ho potvrdil...

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie...

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací... preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo...

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok...

Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje

pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z obsahu odvolania vyplýva, že navrhovateľka sa domáhala priznania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 40 %.

Odvolací súd sa podrobne oboznámil s kompletným spisovým materiálom (vrátane posudkového a dávkového spisu odporkyne) a zistil, že v lekárskejších správach obsiahnuté odborné nálezy boli vyhodnocované v rámci vyšetrení uskutočnených na účely posúdenia invalidity navrhovateľky a posudkoví lekári sa v posudku vyjadrili ku všetkým navrhovateľkou udávaným ťažkostiam.

Nebolo sporné, že navrhovateľka je aj v psychiatrickej liečbe pre psychické problémy. Podľa psychiatrických vyšetrení však u nej došlo k evidentnému zlepšeniu jej neurotického ochorenia, pretože psychiater jednoznačne popisuje dlhodobú remisiu, pričom prognóza ochorenia zostáva otvorená. Pokiaľ teda posudkový lekár konštatoval, že sa jedná o reaktívny, osobnostný stav bez posudkovej závažnosti, pretože takéto ochorenia charakterizuje zvýšené subjektívne prežívanie ťažkostí bez objektívneho korelátu, tento záver aj odvolací súd považoval s poukazom na predloženú zdravotnú dokumentáciu navrhovateľky, za správny a logický a odvoláciu námietku navrhovateľky, že nie je zrejmé na základe akých úvah dospeli posudkoví lekári k názoru, že u nej invalidita nevznikla, za nedôvodnú.

Rovnako odvolací súd ako dôvodnú nevyhodnotil námietku navrhovateľky, že ak jej za toho stavu, keď trpí 16 ochoreniami, ktoré sama odporkyňa zadokumentovala v roku 2011 vo svojom odbornom posudku o invalidite, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená o 10 % podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. nebola, došlo k závažnému porušeniu právnych predpisov. Aplikácia uvedeného ustanovenia v procese určovania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je totiž fakultatívna, pričom zákonným predpokladom jeho použitia je tá skutočnosť, že závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Za týchto okolností je zvýšenie možné, najviac však o 10 %. Pre zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle ustanovenia § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je však rozhodujúce množstvo či počet diagnostikovaných ochorení, ako sa navrhovateľka mylne domnieva. Posudkoví lekári riadne zdôvodnili, z akých dôvodov u navrhovateľky uvedené ustanovenie neaplikovali, keď poukázali na to, že okrem v remisii sa nachádzajúcej neorganickej insomnie, zmiernenej agorafobii, z lekárskych správ vyplýva aj mierne zlepšenie stavu vo vzťahu k anxiózne depresívnej poruche na reaktívnom podklade, pričom panické ataky úzkosti odoznievajú po podaní predpísanej liečby. Zvýšená neurasténia, sociálna introverzia je bez známk depresívneho syndrómu, a tiež s poukázali na to, že ani gastroenterologické vyšetrenie u navrhovateľky nepreukázalo závažné zmeny na tráviacom aparáte, v dôsledku čoho navýšenie rozhodujúceho postihnutia za odôvodnené nepovažovali.

Vo vzťahu k tvrdeniu navrhovateľky, že keď jej nesporný nárok na invalidný dôchodok posudkoví lekári nepriznali, namietala ich zaujatosť, resp. ich neschopnosť objektívne rozhodnúť, odvolací súd poznamenáva, že uvedená skutočnosť v celom spisovom materiáli zaznamenaná nie je a nevyplýva ani z výpovede navrhovateľky v konaní pred súdom prvého stupňa, pričom samotná skutočnosť, že posudkoví lekári (resp. krajský súd) nedospeli k rovnakému právnomu názoru ako navrhovateľka, ich zaujatosť či neobjektivitu nezakladá.

Ako účelové vyhodnotil odvolací súd dodatočné tvrdenie navrhovateľky, že rozhodujúce zdravotné postihnutie u nej malo byť ustálené na 45 % zákonného rozmedzia, pretože zo zápisnice o pojednávaní krajského súdu ešte zo dňa 18. apríla 2013 vyplýva, že s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť základného ochorenia (35 %), navrhovateľka súhlasí, avšak domáha sa pripočítania 10 % pre iné ochorenia.

Tak ako krajský súd ani odvolací súd, nevzhliadol rozpor medzi závermi posudkových lekárov a nálezmi odborných lekárskeho vyšetrení. Mal za to, že posudkoví lekári dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľka podmienky pre priznanie invalidity nespĺňa a stotožnil sa s tvrdením krajského súdu, že nebolo preukázané, že by sa zdravotný stav navrhovateľky po 4. júli 2012 výrazne zhoršil, resp. nové lekárske správy predložené navrhovateľkou nie sú takého charakteru, že by sa z nich dal jednoznačne

vyvodiť iný posudkový záver. Navrhovateľka v odvolacom konaní nepreukázala žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania. Jej presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá invalidite nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zákonom zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľka zatiaľ nesplnila podmienky invalidity pre vznik nároku na invalidný dôchodok. Rozhodnutie odporkyne zo dňa 30. augusta 2012 z toho dôvodu považoval za súladné so zákonom a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.»

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označených základných práv rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jednotlivými nárokmi sťažovateľky uplatňovanými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2015